

با

اندیشمندان حسابداری جهان آشنا شویم

ویلیام جوزف وتر
(۱۹۰۵-۱۹۹۰)

ارائه‌دهنده تئوری
وجوه در حسابداری

♦ بتول زارعی

بیان می‌کند: حساب مستقل بانک و وجوه نقد، حساب مستقل عملیات عمومی، یک حساب سرمایه‌گذاری، دو حساب اندوخته یکی برای اقلام جاری و دیگری برای اقلام سرمایه‌گذاری و حساب مستقل سرمایه او. برای هر حساب مستقل، یک ترازنامه به شکل مرسوم و یک صورت عملیات وجوه پیشنهاد داد. صورت عملیات پیشنهادی او شامل:

- ۱- درآمدها و هزینه‌ها
- ۲- مبادلات مالی شامل بازپرداخت بدهی‌ها و خروج دارایی‌ها و غیره
- ۳- تأثیرات بازار مانند افزایش یا کاهش قیمت دارایی‌ها.

تئوری واتر در هر دو نوع شرکت‌های دولتی و شرکت‌های بخش خصوصی کاملاً قابل کاربرد است. چه انتفاعی باشند و چه غیرانتفاعی. همچنین در شعب، بخش یا واحد، شرکت‌های ترکیب یا تلفیق شده نیز قابل استفاده است. در تئوری او مفهوم اندازه‌گیری سود عنصر اساسی حسابداری نیست و سود خالص اگرچه قابل محاسبه است ولی در گزارش‌های او ظاهر نمی‌شود. از طرفی واتر تعریف ضعیفی از

ویلیام جوزف واتر (William Joseph Vatter) استاد دانشگاه شیکاگو و کالیفرنیا و نویسنده تئوری وجوه^۱ در حسابداری و کاربرد آن برای گزارشگری مالی در ۱۹۴۷ می‌باشد. ویلیام واتر یک تئوری را شکل داد که منطق زمینه‌ای حسابداری مدرن را نشان می‌دهد. او هر دو تئوری مالکیت و تئوری واحد تجاری را ناقص می‌دانست، چرا که معتقد بود این تئوری‌ها، سازمان را در خدمت نگهداری حسابها در می‌آورند و در نتیجه منجر به عینیت که هدف غائی تمام تحلیلهای کمی است نمی‌شوند. در نظر او عینیت برای مدیریت مهم است چرا که باید مداوماً میان رخدادهای واقعی انتخاب کند و تصمیم بگیرد که آن هم در حوزه قلمرو حسابداری مدیریت است. آن موقع است که نقصان حسابداری سنتی مشهود می‌شود.

در تئوری واتر مفهوم حسابهای مستقل یا وجوه مستقل، یک مفهوم اصلی است که جهت دستیابی به واقعیت به کار رفته است. یک حساب مستقل، حوزه‌ای از عملیات؛ یک مرکز منافع یا یک مرکز توجه است. در یک مثال او شش حساب مستقل را

«حقوق یا ارزش ویژه» را به کار برده است (مثل بدهی و حقوق مالکان). در تعریف او حقوق مالکان صرفاً محدودیت‌هایی است که بر روی دارایی‌های حساب مستقل وجود دارد. این محدودیت‌هایی می‌توانند قانونی، اقتصادی و یا حتی براساس صلاحدید مدیریت باشد. بنابراین ارزشگذاری^۲ در حسابداری مورد نظر او مطرح نمی‌باشد و هر راه حل سیستماتیک ارزشیابی توسط او نادیده گرفته شده است.

تاثیر مستقیم و اثر بوضوح در کتاب‌های منتشره ۲۰ سال پس از انتشار کتاب حسابداری مدیریت او در سال ۱۹۵۰ هویدا است و البته تاثیر او در حسابداری مالی کمتر وضوح داشته است (اگرچه انتقادات هوشمندانه او از تئوری‌های موجود و بازتاب رویه‌هایی مانند صورتهای مالی بخشی، گزارشهای منتشره توسط شرکتهای ادغام شده و علاقه هیئت تدوین استانداردهای حسابداری به تفکیک اطلاعات در صورتهای مالی تلفیقی قابل توجه است).

این محقق خردمند و روشنگر راه‌های تفکر جدیدی را در حسابداری گشود که تاثیر قابل توجهی بر تحقیق، عمل و آموزش حسابداری بر جای گذاشت.

و اثر در سین سیناتی (Cincinnati) اوهایو در ۱۹۰۵ متولد شد. او استعداد زیادی در موسیقی داشت و ویولن، پیانو و اسباب دیگر را بخوبی می‌نواخت اگرچه در اوایل دهه ۱۹۲۰ شدیداً به یک زندگی کاری به عنوان نوازندگی سمفونی موسیقی دان می‌اندیشید ولی نهایتاً حسابرس شرکت چرخ‌های خیاطی سینگر شد. در ۱۹۳۰ او ازدواج کرد و در دوران رکورد شدید ۱۹۳۱ شغل خود را از دست داد اما با دریافت وام از عمومی خود توانست به دانشگاه بازگردد و در امتحان حسابداران رسمی شرکت کند.

در ۱۹۳۴ در سن ۲۹ سالگی با بالاترین رتبه از دانشگاه میامی (Miami) در اوهایو فارغ‌التحصیل شد و دو سال به عنوان مربی همانجا ماند. در ۱۹۳۶ حسابدار رسمی شد و به دانشگاه شیکاگو رفت. او در آنجا تدریس کرد. و در سال بعد فوق لیسانس

مدیریت بازرگانی (MBA) خود را دریافت نمود. او در گروه هیئت علمی دانشکده تجارت باقی ماند و از ۱۹۴۲ تا ۱۹۴۴ به عنوان مدیر مالی آزمایشگاه متالوژی پروژه منهتن (Manhattan) فعالیت داشت. در ۱۹۴۶ مدرک دکتری خود را دریافت داشت و سال بعد به درجه استادی در حسابداری نائل شد. در ۱۹۵۷ شیکاگو را به قصد دانشگاه کالیفرنیا ترک کرد و تا زمان بازنشستگی در ۱۹۷۲ در همانجا مشغول به کار بود.

و اثر در دوران زندگی دانشگاهیش نویسنده‌ای پرکار و تاثیرگذار و یک دانشگاهی؛ مربی و معلمی محبوب بود. از نوشته‌های او می‌توان رساله کلاسیک تئوری و جوه در حسابداری و کاربرد آن در گزارشهای مالی، مقاله محدودیت‌های تخصیص سربار که چندین بار چاپ شده است و چاپ اول کتاب درسی حسابداری مدیریت (۱۹۵۰) که منجر به رویکردی جدید در آموزش حسابداری مدیریت شد نام برد. در بیش از ۵۰ مقاله منتشر شده، او توانایی خود را در ادغام تئوری و کاربرد عملی اثبات کرد.

گزارش او به دیوان محاسبات امریکا با عنوان استانداردهای تحلیل هزینه، وضع موجود را به خصوص در موضوعات تخصیص هزینه در هم شکست و این گزارش مبنای مفهومی اصلی اولین بیانیه هیئت استانداردهای حسابداری صنعتی شد و مورد تحسین همگان قرار گرفت.

از جوایز متعددی که او دریافت کرد: عضویت افتخاری جامعه حسابداران استرالیا، دو جایزه فول برایت^۳ (Fulbright) که او را به استرالیا برد (جایی که تاثیر زیادی بر آموزش حسابداری داشت). جایزه مربی ماندگار از جامعه حسابداران امریکا (AAA) و تقدیرنامه صدمین سالگی دانشگاه برکلی و همچنین او هفتاد و ششمین عضو تالار مشاهیر حسابداری دانشگاه اوهایو می‌باشد که در سال ۲۰۰۴ به این افتخار نائل گردید. او در سال ۱۹۹۰ در کالیفرنیا درگذشت.

پانوشتها:

1- Fund Theory

2- Valuation

۳- این جایزه یک بورس تحصیلی است که در ۱۹۴۶ با هدف افزایش تعامل مدیران US و سایر کشورها تاسیس شده است.

کتابشناسی:

- Gaffikin, M., and M. Aitken, eds. **The Development of Accounting Theory: Significant Contributions to Accounting Thought in the Twentieth Century**. New York: Garland, 1982
- Horngren, C.T. William J. Vatter: **Notable Contributor to Mangement Accounting**, Journal of Management Accounting Research, Faal 1991, pp. 233-235
- Moonitz, M. **Memorial, William Joseph Vatter (1905- 1990)**, Accounting Review, October 1991, pp. 862-865
- Vatter, W.J. **A Fund Theory Approach to Price Level Adjustment**, Accounting Review, April 1962, pp. 189-207
- **The Fund Theory of Accounting and its implications for Financial Reports**. Chicago: University of Chicago Press, 1947
- **A Fund Theory View of Accounting for Depreciable Assets**. In Betriebswirtschaftliche Forschung in Internationaler Sicht: Festschrift fur Erich Kosrol, edited by H. Kloidt, pp. 313-326
- **Managerial Accounting**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1950

منابع:

- <http://fisher.osu.edu/departments/accounting-and-mis/the-accounting-hall-of-fame/membership-in-hall/>
- Chatfield, Michael and Richard Vangermeersch, **The History of Accounting: An International Encyclopedia**, New York, london, Garland Publishing, Inc. 1996, pp. 606-605

